

NBP

SEKRETARIAT SZEFA KS

L.dz.
Data wpływu 11.07.2011

N a r o d o w y B a n k P

WICEPREZES

Witold Koziński

Warszawa, 11 lipca 2011 r.

Do druku nr 4381

DP-IV-AJCh-024-519/11

Pan

Lech Czapla

Szef Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

W nawiązaniu do pisma z dnia 30 czerwca 2011 r. (znak: GMS-WP-173-142/11) dotyczącego poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo bankowe przedstawiam następujące stanowisko Narodowego Banku Polskiego.

Uwagi ogólne.

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo bankowe reguluje problematykę, którą równocześnie reguluje poselski projekt ustawy o zmianie ustaw dotyczących kredytu konsumenckiego (druk nr 4350), proponujący ustawowe zagwarantowanie kredytobiorcom, którzy zaciągali kredyty zabezpieczone hipoteką, denominowane lub indeksowane w walucie innej niż waluta polska, spłaty rat kredytowych bezpośrednio w walucie tego kredytu.

Zauważyć bowiem należy, że w Sejmie toczą się równoległe prace legislacyjne nad dwoma projektami ustaw dotyczącymi rozwiązania problematyki tzw. spreadów. Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy - Prawo bankowe dotyczy wszelkich kredytów, natomiast poselski projekt ustawy o zmianie ustaw dotyczących kredytu konsumenckiego (druk nr 4350) – wyłącznie kredytów

konsumenckich. Oznacza to, że zmiany zaproponowane w ustawie – Prawo bankowe, mają szerszy zakres podmiotowy niż projektowane regulacje związane z możliwością spłaty kredytów walutowych w walucie kredytu w oparciu o ustawy o kredycie konsumenckim z 2001 r. i 2011 r. Jednak i te, proponowane w ustawie – Prawo bankowe, zmiany nie będą miały istotnego wpływu na pogorszenie wyników banków i nie wpłyną na obniżenie stabilności i bezpieczeństwa rynku finansowego.

Wady prawne i legislacyjne, którymi są dotknięte te projekty powtarzają się. Ogólnie rzecz biorąc propozycje zamieszczone w tych projektach sprowadzają się do wprowadzenia ustawowych sztywnych zasad spłacania kredytów zaciągniętych w walutach obcych oraz kredytów złotych, które są denominowane lub indeksowane w walucie obcej, a także do stosowania tych zasad do poprzednio zawartych umów kredytowych.

Przypomnieć jedynie należy, że możliwość spłaty kredytów walutowych w walucie indeksacyjnej została już wprowadzona przez Komisję Nadzoru Finansowego i może być realizowana na podstawie *Rekomendacji S (II) Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 r. dotycząca dobrych praktyk w zakresie ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie*, dotyczącej dobrych praktyk w zakresie ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie. Skorzystanie z niej wymaga jednak aneksowania umowy, za co banki pobierają prowizję. Nadanie temu uprawnieniu obecnie rangi ustawowej sugerowałoby, iż niewielu kredytobiorców korzysta z możliwości wprowadzonej wyżej wymienioną Rekomendacją S (II). Jednakże w uzasadnieniu do projektu ustawy brak jest informacji na temat tego, czy banki utrudniają zainteresowanym korzystanie z tej możliwości, czy też wynika to z niedostatecznej atrakcyjności takiego rozwiązania. Gdyby powodem była niechęć banków do podporządkowania się przepisom Rekomendacji S (II), działania nadzorcze byłyby zapewne bardziej skuteczne, niż obecnie proponowana zmiana ustawy.

Jak wynika z uzasadnienia, główną przyczyną wprowadzenia regulacji ustawowych mimo zaleceń Komisji Nadzoru Finansowego zawartych w Rekomendacji S (II) są wprowadzone przez banki opłaty od umów aneksujących dotychczasowe umowy.

Uwagi szczegółowe.

Proponowany art. 75b projektu ustawy formułuje ustawowe prawo do spłacania przez dłużnika kredytu w walucie, w której został udzielony. Regulacja ta nie wnosi nowego rozwiązania do obowiązującego stanu prawnego, ponieważ ogólną zasadą jest, że dłużnik powinien spełnić takie świadczenie, do jakiego jest zobowiązany (art. 354 § 1 k.c.). Dotyczy to też rodzaju waluty, w której został zaciągnięty kredyt. Kredyt w walucie obcej powinien być spłacony w tej walucie, zaś kredyt udzielony w walucie polskiej (choćby indeksowany czy denominowany w innej walucie, co wpływa tylko na jego wysokość), powinien być spłacany w walucie polskiej. Strony mogą się umówić inaczej,

na co zezwala art. 358 k.c. W uzasadnieniu projektu nie ma w ogóle odniesienia do tego przepisu, w tym wyjaśnienia stosunku tego przepisu do proponowanych nowych przepisów ustawy – Prawo bankowe.

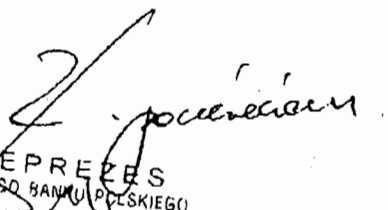
Przepis nowego art. 75c jest niezwykle niefortunnie sformułowany. Skoro według art. 75c przepis art. 75b ma nie być stosowany do kredytów denominowanych lub indeksowanych w walucie obcej, to lepiej te kredyty usunąć z art. 75b niż obejmować je tym przepisem, a następnie tworzyć przepis art. 75c usuwający je spod działania art. 75b. Z dalszej części art. 75c wynika jednak, że kredyty denominowane lub indeksowane w walucie obcej nie są wyłączone z zakresu (zbędnego jak wspomniano) art. 75b, gdyż kredyty te spłacane są w złotych, lecz w przepisie tym (art. 75c) chodzi jedynie o wprowadzenie zasady, by według wyboru kredytobiorcy mogły być spłacane w złotych według kursu NBP albo kursu średniego banku. I na taką możliwość zezwala kodeks cywilny, gdyż umownie można ustalić takie obliczanie kursu spłacania kredytu w złotych (art. 358¹ § 2 k.c.).

Projektodawcom chodzi jednak o to, by te nowe zasady dotyczyły także umów zawartych przed dniem wejścia w życie projektowanych przepisów ustawy – Prawo bankowe. Budzi to poważne zastrzeżenia, jako że ustawodawca co do zasady nie powinien ingerować w umowy w czasie ich obowiązywania.

Wprowadzając nowe zasady spłat kredytów udzielonych w walucie obcej, denominowanych lub indeksowanych w walucie obcej, należy dać czas kredytodawcom na dostosowanie się do tych zasad, co wymaga dokonania odpowiednich kalkulacji. Proponowany przepis przejściowy (art. 2 projektu ustawy) powinien być rozważony co do zgodności z Konstytucją.

Wnioski końcowe.

Nie jest dobrą praktyką ingerowanie ustawowe w zawarte już umowy z powodu nie radzenia sobie z problemem pobierania przez banki opłat bankowych za aneksowanie umów kredytu, utrudniających wdrożenie zaleceń z *Rekomendacji 5 (II) Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 r. dotycząca dobrych praktyk w zakresie ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie*. Podobnie, jak w przypadku *poselskiego projektu ustawy o zmianie ustaw dotyczących kredytu konsumenckiego (druk nr 4350)*, wnikliwego rozważenia wymaga wprowadzenie proponowanej zmiany do ustawy – Prawo bankowe, jeżeli wprowadzenie to ma na celu jedynie wysokość opłat stosowanych przez banki za aneksowanie umów kredytu.

 WICEPREZES
 NARODOWEGO BANKU PŁSKIEGO
 Witold Kozinski